

Sygn. akt IV U 195/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Sądu Okręgowego Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 lipca 2019 r. w S.

odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 13 lutego 2019 r. Nr (...) Znak: (...)

w sprawie M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że M. S. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 września 2018 roku do 30 września 2018 roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz M. S. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: IV U 195/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 13 lutego 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 pkt 1 i pkt 2 w związku z art.11 ust.2, art.14 ust.1, 1a, 2 i 2a ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej M. S. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 września 2018r. do 30 września 2018r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał m.in., że dokonując poświadczenia podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu M. S. w związku z jej roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego od 4 września 2018r. organ stwierdził, że dobrowolne ubezpieczenie chorobowe M. S. ustało w miesiącu wrześniu 2018r. z uwagi na opłacenie składki na to ubezpieczenie po obowiązującym terminie płatności. Nadto, ubezpieczona za miesiąc wrzesień 2018r. pomniejszyła podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne niezgodnie z art.18 ust.10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, do czego nie była uprawniona, gdyż nie ma prawa do zasiłku chorobowego od 4 września 2018r., co stwierdza decyzja organu rentowego z 8 listopada 2018r. Organ rentowy podniósł, że w dniu 17 października 2018r. ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na

dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2018r. wskazując, że wpłaty za ten miesiąc dokonała terminowo w dniu 15 października 2018r. i z nieznanych jej przyczyn wpłata ta została zaksięgowana w dniu 16 października 2018r. Wpłata dokonana została na rachunek w dniu 15 października 2018r. w (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w K. w Saloniku nr (...) przy ul. (...) w S.. Organ rentowy rozpoznając wniosek ubezpieczonej ustalił, że wpłata wpłynęła do organu w dniu 16 października 2018r., a zatem po terminie płatności i nadawcą wpłaty jest inny punkt płatniczy ,tj. (...) SA świadczący usługi na rzecz Spółki (...). Spółka (...) nie jest nadzorowana przez Komisję Nadzoru Finansowego, natomiast (...) SA figuruje w rejestrze podmiotów nadzorowanych przez KNF. W tych okolicznościach organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie przez M. S. po terminie składki na ubezpieczenie chorobowe, gdyż płatnik składek wybierając placówkę, w której opłaca składki powinien zwrócić uwagę, czy placówka ta wpisana jest do Rejestru Usług Płatniczych (rejestr dostępny na stronie internetowej KNF), a także wnikliwie zapoznać się z regulaminem świadczenia usług płatniczych dostępnym w placówce. W przypadku ubezpieczonej, która bardzo często występuje z roszczeniami o zasiłki miało to szczególne znaczenie. Z tych względów organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2018r., o czym poinformował ubezpieczoną w piśmie z 18 grudnia 2018r. W dniu 27 grudnia 2018r. ubezpieczona ponowiła wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2018r. wskazując, że była pewna, iż składki opłaciła terminowo, gdyż zawsze opłacała składki za pośrednictwem Spółki (...) i nigdy nie było problemów, dlatego i tym razem była pewna, że składki zostały przekazane prawidłowo. Organ rentowy również ten wniosek ubezpieczonej załatwił odmownie wskazując, że ubezpieczona z uwagi na długoletnie prowadzenie działalności gospodarczej oraz fakt częstego korzystania ze zwolnień powinna w sposób rzetelny prowadzić dokumentację ubezpieczeniową i opłacać składki. Tymczasem ubezpieczona opłaciła składkę w placówce (...) która nie jest podmiotem nadzorowanym przez Komisję Nadzoru Finansowego. Wobec powtórnej odmowy ze strony organu rentowego zgody na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie, ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie. Mając na uwadze powyższe okoliczności organ rentowy wydał przedmiotową decyzję, w której na podstawie art.14 ust.2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że w okresie od 1 do 30 września 2018r. ubezpieczona nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, gdyż ubezpieczenie to ustало na skutek nieterminowego opłacenia składki na to ubezpieczenie za miesiąc wrzesień 2018r. (decyzja z 13 lutego 2019r. k.95-99 akt organu rentowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona M. S., reprezentowana przez pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że w okresie od 1 września 2018r. do 30 września 2018r. podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Decyzji zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że wpłaty składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe dokonała po terminie oraz naruszenie prawa materialnego ,tj. art.14 ust.2 pkt 2 i art.47 ust.1 pkt 3 oraz art.31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art.60§1 Ordynacji podatkowej poprzez ustalenie, że nie spełnia warunków wymaganych do objęcia jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym za miesiąc wrzesień 2018r. W uzasadnieniu stanowiska wskazano, że wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy zapomniał o regulacji art.31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art.60§1 pkt 1 ustawy Ordynacja Podatkowa, zgodnie z którym za termin dokonania zapłaty podatku uważa się przy zapłacie gotówką - dzień zapłacenia kwoty podatku w kasie organu podatkowego lub w kasie podmiotu obsługującego organ podatkowy, lub na rachunek tego organu w banku, w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z 23 listopada 2012r. - Prawo pocztowe, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w biurze usług płatniczych, w instytucji płatniczej, w małej instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego, albo dzień pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta. W świetle powyższego uregulowania terminem zapłaty składki, przy obrocie gotówkowym jest dzień wpłacenia składki w kasie organu rentowego lub w kasie podmiotu obsługującego organ rentowy, lub na rachunek tego organu w banku, w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z 23 listopada 2012r. - Prawo pocztowe, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w biurze usług płatniczych, w instytucji płatniczej, w małej instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego, albo dzień pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta. Oznacza to, że przy zachowaniu w/w zasad termin zapłaty składki jest zachowany nawet, gdy pieniądze trafią do organu rentowego po tym terminie. Podobnie bezzasadne jest twierdzenie organu rentowego, że ubezpieczona niezasadnie opłaciła składkę w niższej wysokości. Przeciwnie ubezpieczona opłaciła składkę za miesiąc wrzesień 2018r. w terminie, a zatem nabyła prawa do zasiłku chorobowego od 4 września 2018r. Wskazano ponadto, że zgodnie z art.86 ust.1 ustawy z 19 sierpnia

2011r. o usługach płatniczych, krajowa instytucja płatnicza, może na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej z innym przedsiębiorcą, powierzyć temu przedsiębiorcy wykonywanie określonych czynności operacyjnych związanych ze świadczeniem usług płatniczych. Do wykonywania takich czynności nie jest wymagana zgoda lub wpis na listę Komisji Nadzoru Finansowego. Podmiotem, który wykonał polecenie zapłaty była instytucja płatnicza (...) SA wpisana do rejestru podmiotów nadzorowanych przez KNF, a nie spółka (...), dlatego brak podstaw do twierdzenia, że wpłata składki na ubezpieczenie chorobowe została dokonana przez podmiot nieuprawniony (odwołanie k.2-5 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy podtrzymał argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.6-9 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona M. S. od 2011r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w formie sklepu spożywczo-warzywniczego. Z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności ubezpieczona zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego, a także dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W zakresie opłacania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczona od lat korzystała z możliwości opłacenia składki w punkcie (...) Sp. z o.o. Sp. komandytowej. Ubezpieczona opłacała składki w formie gotówkowej w placówce Spółki (...). Każdorazowo składki były opłacane w terminie. W taki sam sposób ubezpieczona postąpiła w przypadku składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r. Termin zapłaty składki za miesiąc wrzesień 2018r. upływał w dniu 15 października 2018r. W tym dniu, tj. w dniu 15 października 2018r. ubezpieczona dokonała wpłaty gotówkowej kwoty składki w punkcie Spółki (...) tej Spółki znajdującym się w S. przy ul. (...), działającym w tym zakresie w imieniu i na rzecz (...) SA – obecnie (...) SA. Wpłata dokonana została o godzinie 7.14 rano (potwierdzenie płatności składki za wrzesień 2018r. z adnotacją o świadczeniu usługi w imieniu i na rzecz (...) SA k.32 akt sprawy i k.3 akt organu rentowego). Podstawę wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ubezpieczona pomniejszyła z tytułu zwolnienia lekarskiego, które miała udzielone poczynając od 4 września 2018r. Przy ustaleniu, że składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ubezpieczona opłaciła w terminie i nabyła prawo do zasiłku chorobowego od 4 września 2018r., wykazana przez ubezpieczoną pomniejszona podstawa wymiaru składki za wrzesień 2018r., od której została opłacona składka, jest prawidłowa (pismo pełnomocnika organu rentowego z 25 czerwca 2019r. k.23 akt sprawy). W dniu 17 października 2018r. ubezpieczona dowiedziała się, że składka na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r. wpłynęła na rachunek organu rentowego w dniu 16 października 2018r. Przekazania środków na rachunek organu rentowego wpłaconych przez ubezpieczoną w dniu 15 października 2018r. w placówce Spółki (...) dokonał podmiot (...) SA (informacja o wpłacie na rachunek indywidualny k.5 akt organu rentowego, zeznania ubezpieczonej k.33v-34 akt sprawy).

W dniu 18 października 2018r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego – który uznał, że składka została opłacona po terminie - z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2018r. Wniosek został załatwiony odmownie, o czym ubezpieczona została poinformowana w piśmie z 18 grudnia 2018r. (wniosek ubezpieczonej k.1-5 akt organu rentowego i pismo organu rentowego z 18 grudnia 2018r. k.39 akt organu rentowego). W dniu 28 grudnia 2018r. ubezpieczona ponowiła wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za wrzesień 2018r. Wniosek ten został załatwiony odmownie przez organ rentowy, o czym ubezpieczona została poinformowana w piśmie z 8 stycznia 2019r. (wniosek ubezpieczonej z 28 grudnia 2018r. k.43 akt organu rentowego i pismo organu rentowego z 8 stycznia 2019r. k.61 akt organu rentowego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 13 lutego 2019r. stwierdzającej, że z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej M. S. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 września 2018r. do 30 września 2018r. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.14 ust.2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019r., poz.300) dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje:

1. od dnia wskazanego we wniosku o wyłączenie z tego ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został złożony,

2. od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie, m.in. w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność ,tj. w przypadku:

- nie opłacenia za dany miesiąc składek na ubezpieczenia społeczne w ogóle,

- opłacenia za dany miesiąc składek na ubezpieczenia społeczne w niepełnej wysokości,

- opłacenia za dany miesiąc składek na ubezpieczenia społeczne w pełnej wysokości, ale po ustawowym terminie płatności,

przy czym w uzasadnionych przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie,

3. od dnia ustania tytułu podlegania ubezpieczeniom.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję stwierdził ustanie w odniesieniu do ubezpieczonej dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w okresie od 1 do 30 września 2018r., a to wobec nie opłacenia przez nią w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest błędne. W sprawie niesporne jest, że termin opłacenia przez ubezpieczoną składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r. upływał w dniu 15 października 2018r. Niesporne jest również, że w dniu 15 września 2018r. ubezpieczona dokonała wpłaty kwoty składki w placówce Spółki (...) przy ul. (...) w S.. Dokumentuje to przedstawiony przez ubezpieczoną na etapie postępowania przed organem rentowym (k.3 akt organu rentowego) i przed Sądem dowód wpłaty z potwierdzeniem płatności wystawionym przez Spółkę (...) z wyszczególnioną datą przyjęcia środków w dniu 15 października 2018r. o godzinie 7.14 (k.32 akt sprawy). Z dokumentu tego wynika, że Spółka (...) dokonywała przedmiotowej usługi w imieniu i na rzecz (...) SA, działającej obecnie – jak ustalił organ rentowy - pod nazwą (...) SA z siedzibą w G. (vide: pismo organu rentowego z 19 listopada 2018r. k.7 akt organu). Niesporne jest ponadto to, że przedmiotowe środki wpłynęły na rachunek organu rentowego w dniu 16 października 2018r., przy czym nadawcą wpłaty dokonanej przez ubezpieczoną w Spółce (...) był w/w podmiot pod nazwą (...) SA mający status krajowej instytucji płatniczej nadzorowanej przez Komisję Nadzoru Finansowego (wydruk ze strony Komisji Nadzoru Finansowego k.11 akt organu rentowego).

Analizując powyższe okoliczności Sąd stwierdził, że organ rentowy niezasadnie ustalił, że opłacenie przez ubezpieczoną składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r. nastąpiło po terminie. Ubezpieczona słusznie zauważyła, że organ rentowy w swoim stanowisku nie uwzględnił regulacji art.31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio art.60§1 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja Podatkowa. Wskazana zaś regulacja art.60§1 pkt 1 ustawy Ordynacja Podatkowa stanowi, że za termin dokonania zapłaty podatku (odpowiednio składki na ubezpieczenie społeczne) uważa się - przy zapłacie gotówką - dzień wpłacenia kwoty podatku w kasie organu podatkowego lub w kasie podmiotu obsługującego organ podatkowy lub na rachunek tego organu w banku, w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z 23 listopada 2012r. - Prawo pocztowe, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w biurze usług płatniczych, w instytucji

płatniczej lub w małej instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego albo dzień pobrania podatku przez płatnika lub inkasenta.

Odnosząc powyższe uregulowanie do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że ubezpieczona dochowała obowiązującego ją terminu opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r. Wpłaty składki dokonała bowiem w placówce (...) działającej w tym zakresie i imieniu i na rzecz krajowej instytucji płatniczej jaką jest (...) SA z siedzibą w G. (poprzednio (...) SA). Zgodnie zaś z w/w regulacją art.60§1 pkt 1 ustawy Ordynacja Podatkowa w związku z art.31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za termin dokonania zapłaty składki na ubezpieczenie społeczne uważa się przy zapłacie gotówką dzień wpłacenia kwoty należności m.in. w instytucji płatniczej, która to instytucja zgodnie z art.86 ust.1 ustawy z 19 sierpnia 2011r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2019r., poz.659) może na podstawie umowy zawartej z innym przedsiębiorcą powierzyć temu przedsiębiorcy wykonywanie określonych czynności operacyjnych związanych ze świadczeniem usług płatniczych.

Niezależnie od powyższego, z ostrożności wskazać należy, że nawet w przypadku uznania, że ubezpieczona uchybiła terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc wrzesień 2018r., w sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za uznaniem, że organ rentowy niezasadnie odmówił ubezpieczonej wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie w myśl regulacji zawartej w art.14 ust.2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Ubezpieczona dwukrotnie wniosła o wyrażenie takiej zgody w odniesieniu do miesiąca września 2018r. i dwukrotnie spotkała się z odmową, uzasadnioną przez organ rentowy niedochowaniem przez ubezpieczoną należytej staranności przy opłacaniu składki w placówce (...) Z argumentacją tą nie można się zgodzić. Należy wskazać, że jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych stosowanie instytucji wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie nie powinno być stosowane w sposób rygorystyczny, gdyż zgoda na opłacenie składki po terminie nie wiąże się z koniecznością wystąpienia szczególnie uzasadnionego, wyjątkowego przypadku. Należy zauważyć, że w przypadku uznania, że ubezpieczona uchybiła terminu do opłacenia składki, to byłby pierwsza taka sytuacja po stronie ubezpieczonej. Ponadto w sprawie nie sposób mówić o zaniedbaniu, czy braku należytej staranności w działaniu ubezpieczonej. Wpłaty należności z tytułu składek ubezpieczona dokonała bowiem w dniu 15 października 2018r. w godzinach rannych (kilkanaście minut po godzinie 7 rano) i postąpiła tak, jak postępowała dotychczas, co utwierdzało ją w przekonaniu, że składka została opłacona w terminie. W tych okolicznościach zachodziły podstawy do wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie. Wskazać ponadto należy, że przy podejmowaniu decyzji o wyrażeniu zgody na opłacenie składki po terminie, organ rentowy nie powinien kierować się częstotliwością korzystania przez ubezpieczoną ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, a na to zwracał uwagę w swoim stanowisku. Skoro organ rentowy wypłacał ubezpieczonej świadczenia z ubezpieczenia chorobowego, to oznacza, że spełniała ona ustawowe przesłanki do wypłaty tych świadczeń i okoliczność ta nie powinna być podnoszona jako argument za odmową zgody na opłacenie składki po terminie (vide: pismo organu rentowego z 8 stycznia 2019r. w sprawie odmowy wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie k.61 akt organu rentowego).

Reasumując Sąd stwierdził, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 do 30 września 2018r.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z wynikiem sprawy na podstawie art.98§1 i 3 kpc w związku z art.99 kpc i w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).